

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

Ἰανουάριος

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΙΑ΄.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΝΕΡΑΪΔΕΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Αἱ Ἄρπυιαι, ὧν ἡ ιδιότης ὡς ψυχοπομπῶν θεοτήτων ἐμβριθῶς ἐξητάσθη ὑπὸ τοῦ Luynes ¹⁾ ἐμυθολογοῦντο θυγατέρες τοῦ Βορέα ²⁾, καὶ ἦσαν προσωπο-

¹ Luynes, Mémoire sur les Harpyes: ἐν Annales de l'Inst. archéol. de Rome. 1843. t. XVII p. 4 κα.

² Ἐπιγίν., κατὰ Κέλσου. ζ', 304. — Ὁ μῦθος τῆς ἀρπαγῆς τῆς Ὀρειθυίας ὑπὸ τοῦ Βορέα δεικνύει ὅτι καὶ οἱ ἀνεμοὶ ἐθεωροῦντο ψυχοπομπῶν θεοτήτες. Βλ. περὶ τοῦ μύθου τούτου Welcker, Borée et Orithyie: ἐν Nouvelles annales de l'institut archéol. — Sect. française. 1839. t. II. p. 358—394.

ποίησις τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν θυελλῶν ¹⁾ Ἡ ἐμφάνισις των εἰς τίνα τόπον ἐξηγητέλλετο διὰ σφοδροῦ ἀνέμου καὶ θυελλῆς, ὡς αἱ ποιηταὶ περιγράφουσι:

αἱ δ' (Ἄρπυιαι) ἄφαρ ἤντ' ἄλλαι ἀδευκέες, ἢ [στεροκαὶ ὡς ἀπρόσφατοι νερέων ἐξάλμεναι ἐσεύοντο κλαγγῇ μαμῶσ' ἐδητύος ²⁾.

Ille (Megaira) volat, scelerique ad terram turbine fertur ³⁾.

Ὅταν σφοδρὸς ἄνεμος πνέῃ ὁ λαὸς πιστεύει ὅτι διαβαίνουσι Νεραΐδες· ἕκαστος δὲ κύπτει ⁴⁾, ἐκφωνῶν μ ἔ λ ι καὶ

¹ Gerhard, ἐν Archaeolog. Zeitung. τ. 1. σ. 94. — Jacobi, Handwörterbuch der Griechische und Römische Mythologie. σ. 742.

² Ἀπολλων., Ἄργοναυτ. Β. 267.

³ Virgil. Aen. XII, 855.

⁴ Ἐν τινι παραμυθίῳ (Παλην, II. σ. 80 ἀρ. 81) ἀναφέρεται ὅτι γυνὴ τις ἐθέρριζε μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς. Συνέβη τότε μεγάλη ἀνεμοδίνη· ἡ μήτηρ ἔπεσε χαμαί, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ δὲν ἤθελε

γάλα εἰς τὸν δρόμον σας ὅπως μὴ ἀνάρπαστον αὐτὸν ποιήσωσιν¹). Εἰς τὴν πρόληψιν ταύτην ἀναφέρεται καὶ ἡ κατάρα «Νὰ σὲ πάρῃ ὁ ἄνεμος,» ἣς ὁμοίας ἐκφράσεις ἀπαντῶμεν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς. Οὕτως ἡ Ἑλένη λέγει παρ' Ὀμήρω² :)

Ὡς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ ὅτε μὲ πρῶτον τέκε μήτηρ εἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα εἰς ὄρος ἢ εἰς κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.

καὶ ἡ Πηνελόπη ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα ἀναφωνεῖ τὰ κατωτέρω, ἔνθα καταφανέστεραι φαίνονται αἱ τοιαῦται δαξασίαι :

Ἄρτεμι, πότνια θεά, θύγατερ Διός, αἴθε μοι ἤδη ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἔλοια αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα σῆγετο προφέρουσα κατ' ἀερόεντα κέλευθα, ἐν προχῆσι δὲ βάλοι ἀφορρόου Ὠκεανοῦ.
Ὡς δ' ὅτε Πανδάρειοι κούρας ἀνέλοντο θύελλαι τῆσι τοκῆας μὲν φθίσαν θεοὶ αἱ δ' ἐλίποντο ὄρφναί ἐν μεγάροισι, κῆμισ δὲ δὴ Ἄφροδίτη τυρῶ καὶ μέλιτι γρυκερῶ καὶ ἡδῆι οἴνῳ.
Ἦρη δ' αὐτῆσιν περὶ πασέων ἔθηκε γυναικῶν εἶδος καὶ πινυτήν, μήκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἀγνή, εὔτ' Ἄφροδίτη δὴ προσέειπε μακρὸν Ὀλυμπον, κούρης ἀντήσουσα τέλος θαλεροῦ γάμοιο, ἐς Δία περπικέραυνον (ὁ γὰρ τ' εὐ οἶδεν ἅπαντα, μοῖραν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων) τόφρα δὲ τὰς κούρας Ἄρπυιαι ἀνερεΐψαντο, καὶ β' ἔδοσαν στογερῆσιν Ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν.
Ὡς ἔμ' ἀστρώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες 3.

νὰ κύψῃ. Τὴν ἐπῆραν λοιπὸν αἱ Νεραΐδες καὶ τὴν ἔφεραν εἰς τὴν κορυφὴν ἐνός ὄρους, καὶ ἀφ' αὐτῆς ἐπὶ πολὺ τὴν ἐκράτησαν ἐκεῖ τὴν ἀπέστειλαν ἔπειτα ἀσφελῆ δι' ἐνός γέροντος.

1 Πιττάκης, ἐν ἀρχαιολογικῇ ἐφημερίδι 1852 σ. 647. «Ἡ συνήθεια πιστεύει μέχρι τοῦδε ὅτι εἰς τὰ δάση κατοικοῦσιν αἱ καλά κυράδες (Εὐμενίδες) καὶ λέγει διὰ τὰ μεγάλα δένδρα, τὰ δάση, εἶναι δειλὰ ἤτοι πρέπει τις νὰ φέρῃ σεβασμὸν ὡς κατοικίας τῶν Νυμφῶν, τῶν ὄρουδων καὶ ὅταν τὸ μεσημέρι κερῶσιν ἀπ' ἐκεῖ δὲν βλέπουν ἀτενῶς αὐτά· ὅταν δὲ ἀνεμοστρόβιλος διέρχεται, καὶ μάλιστα πλησίον τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τότε κύπτουσι χαμαὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν αἱ γυναῖκες λέγουσιν, εὐφήμῳ στόματι καὶ μικρᾷ φωνῇ· μέλι καὶ γάλα εἰς τὸν δρόμον σας.» Wachsmuth, Das alte Griechenland in neuen. σ. 31. 56. — Σ. Καρτεσιῶ, ὁ Καρπάζιος· ζωμῶδία. σ. 31.

2 Ἰλιάδ. Ζ. 345.

3 Ὀδυσσ. Υ. 64 κ. — καὶ Ἀπολλων. Ροδ., Ἀργοναυτ. Γ. 4112. — Ἡσαίου, ΟΖ, 43.

Ἐν Ἠπειρῷ αἱ ἔξουθαιαῖς ἢ ἔξουθαιαῖς (ἐξωθαιαῖς, Νεραΐδες) νομίζονται ἐναέρια σώματα, ἢ μεταμορφούμενα μανικὰ πουλῖα,¹) ὡς αἱ Ἄρπυιαι, αἵτινες πτερωταὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μυθολογίᾳ παρίστανται.²)

Αἱ Νεραΐδες ὑφαίνουσι λεπτότατα ὑφάσματα, συνοδεύουσαι τὴν ἐργασίαν μὲ τὴν λιγυρὰν φωνὴν των, ὅπως αἱ Νύμφαι τῶν ἀρχαίων,³) καὶ οὐχὶ σπανίως παρίστανται κλώθουσαι. Ἐν Ζαγορίῳ τῆς Ἠπειροῦ θέτουσιν οἱ κάτοικοι εἰς τι μέρος, ὅπου νομίζουσιν ὅτι αἱ Νεραΐδες συναθροίζονται, ἄτρακτον, ἵνα κλώθωσιν⁴). Ἡ ἰδέα αὕτη συνδέεται

1 Χασιώτης, ἐν Χρυσάλλιδι τ. III σ. 9.

2 Ἡσιόδ., Θεογον. 269. — Ὀδυσσ. Α. 242.

3 Ὀδυσσ. Ε. 64.

... ἢ (Καλυψώ) δ' ἐνδον αἰοιδιάουσ' ὅπι καλῆ ἱστὸν ἐποιχομένη, χρυσεῖη κερκιδ' ὑφαίνεν.

Ὀδυσσ. Κ. 224.

... ὅπι καλῆ ἱστὸν ἐποιχομένη μέγαν, ἄμβροτον, οἷα θεῶων λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται αὐτ. 226.

... ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν καλὸν αἰοιδιάει, δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν.

Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ νῦν αἱ ὑφαίνουσαι συχνάκις ἄδουσι πρὸς ψυχαγωγίαν: Ἠρδλ. καὶ P a s s o w, Germ. popul. p. 446. — Ζαμπελλ., Ἄσμ. δημ. τῆς Ἑλλάδος σ. 740.

Ξανθὴ κόρ' ἦταν κ' ἔφαινε, ἔφαινε κ' ἐτραγοῦδα. Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα τ. I. σ. 90.

Μιά ξανθὴ, μιὰ λιγαρή, μὲν μιὰ μυροματωδὰ ὅπου τραγοῦδα κ' ἔφαινε, ποῦ τραγοῦδα κ' ὑφαίνει. καὶ (ἀνέκδυτον)

ἕνα βραῦν ἀπέρασα ἀπὸ τὴν γειτονιά της κ' ἀκῶ μαγγανία καὶ βροντῶν ἀνέμας κ' ἀνεμί- ζουν

ἀκῶ καὶ τὴν ἀγάπη μου ὑφαίνει καὶ τραγοῦδαί.

4 Wachsmuth, Das alte Griechenland im neuen. σ. 53. «Als Hauptsammelplatz derselben gilt ein hoher Berg Phanitza. Dorthin bringen die Weiber, sie zu versöhnen, Honig, Ziegen, Bretzeln (gleichwie die Alten das Mahl Hekate dieser und den übrigen abwehrenden Dämonen monatlich brachten); auch stellt man eine Spindel mit ihn, damit die Geister auch spinnen können.»

μὲ τὴν γνώμην, ἣν ἀνωτέρω ἐξεφέραμεν, θεωροῦντες τὰς Νεράϊδας ψυχοπομποὺς θεότητας. Διότι παρ' ἅπασιν σχεδὸν τοῖς λαοῖς αἱ ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἔφοροι θεότητες παρίστανται κλώθουσαι νῆμα, τὸν ἀνθρώπινον βίον συμβολικῶς ἐξεικονίζον. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μυθολογίᾳ ἡ Δίσα ἐνομιζέτο ὅτι ἐνήθε τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων¹), μεταξὺ δὲ τῶν Μοιρῶν κατηριθμεῖτο ἡ Κλωθῶ²), ἧς τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ κ λ ὠ θ ω παράγεται, λέξεως ἀρχαίας περισωθείσης μέχρι τοῦ νῦν³). Οὕτω νομίζονται καὶ αἱ Νόρραι τῶν Σκανδιναυῶν⁴), ἡ Δαίμα, θεὰ τῆς τύχης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Πρώσσοις⁵), καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς Γερμανοῖς αἱ θεότητες τῆς τύχης Hol-la⁶), Abuntia⁷) καὶ Bertha⁸), ὁμοίως αἱ Fées τῶν Εὐρωπαϊῶν⁹) καὶ αἱ Elfen τῶν Γερμανῶν¹⁰). Ἐν δὲ τῇ Λιβονίᾳ πιστεύουσιν εἰς τὰς s w e h t a s u m p r e a w, νεάνιδας μυστηριώδεις νη-

θούσας τὴν νύκτα¹). Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ Λατίνοις πολλάκις αἱ Νύμφαι παρίστανται νήθουσαι· ὁ Βιργίλιος ποιεῖ τὰς Νηρηίδας νηθούσας εἰς τὰ βάθη τῶν ὠκεανῶν²), ἐν ἀρχαίᾳ δέ τιμι ἀγγείῳ ἀπεικονίζονται ἀσχολούμεναι περὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην³). καὶ ἐπιγραφῇ δέ τις τῶν Ἀθηνῶν φέρει. «Τὸ πᾶν ὁμῆ νέτε Νύμφαι καλαί»⁴). Ὁ Lenormant νομίζει ὅτι ἡ παράστασις τῶν Νυμφῶν νηθουσῶν δεικνύει σχέσιν τινὰ μεταξὺ τῆς ἀσχολίας ταύτης καὶ τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς θαλασσιῶν θεοτήτων· ἐξάγει δὲ τοῦτο ἐκ τῆς συμπτώσεως τῶν λέξεων ν ἄ ω καὶ ν ἦ ω (νήθω)⁵.)

Αἱ Μοῖραι αἵτινες πολλὴν μὲ τὰς Νεράϊδας ἔχουσιν ἀναλογίαν⁶), καὶ αἵτινες εἰσὶ ψυχοπομποὶ θεότητες, ἠδύναντο κατὰ τινὰ ἀρχαίαν δοξασίαν συνάπτουσαι τὰς χεῖρας νὰ ἐμποδίζωσι τὸν τοκετὸν τῶν γυναικῶν⁷), καὶ ἡ δοξασία αὕτη, ἥτις, ὡς ὁ Maury παρατηρεῖ, φαίνεται ἔχουσα τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας παραδόσεις τῶν εὐρωπαϊ-

1 Ὀδυσσ. Η. 497. Ἰλιάδ. Υ. 127. — Περὶ τῶν ἀρχαίων νηθουσῶν θεοτήτων (Κ λ ὠ θ ε ι) βλ. U s c h o l d, Geschichte des Trojanischen Krieges. σ. 129.—P a n o f k a, Cabinet Pourtalés, p. III. — J. de Witte, ἐν Annali dell'inst. archeolog. 1842. τ. XII p. 265 κς.

2 Ἡσιοδ., Θεογον. 218.—Ἀσπίς Ἡρ. 258.—Δουκιαν., Νεκρ. διαλ. 30, 3. Ζεὺς ἐλεγχοίμ. 2, 4. Καταπλ. 5. Χαρ. 13.—Μοτράι κατὰ κ λ ὠ θ ε ι: βλ. J a c o b i, Mythologische Handwörterbuch τ. II σ. 63.

3 «Κλώθω, τὸ νήθω.» Σουφδ., ἐν λ.—«Κλώθει... νήθει.» Ἡσύχιος. βλ. καὶ Ηολυδεύκ., Ζ'. 30, 73.—Δουκιαν., φραγδ. 42.—Συνεσ., ἐπιστ. 57.

4 M o n e, Geschichte des Hidenthums in nördliche Europa. τ. I σ. 348, 351 κς.—Nycrup, Uebersicht der Geschichte des Studiums der skandinavischen Mythologie. Kopenh. 1864 σ. 64 κς.—L e g i s' Alcuna, Nordische und nordslavische Mythologie. σ. 158.

5 Z s e h o k k e, Altpreussische Sagen und Denkmäler τ. I σ. 99. (Leipzig 1845.)

6 G r i m m, Deutsche Mythol. σ. 247.

7 αὐτ. σ. 263.

8 αὐτ. σ. 250 κς.

9 H. S c h r e i b e r, Die Feen in Europa. σ. 47.—M a u r y, les Fées au moyen âge, p. 33.

10 M a u r y, ἐνθ. ἀν. σ. 71.—W i d e r Z i c h n e r t, Preussches Volkssagen τ. II. ἀρ. 3.

1 S t e n d e r, Livonian Grammar. σ. 146.

2 Virgil, Georg. IV 333—349. Ὁ Πίνδαρος τῆς Νηρηίδας χρυσαλάκατος ἀποκαλεῖ (Νεμεα. Ε. 65.)

3 Ch. Lenormant et de Witte, Élite des monuments céramographiques, t. III pl. XXXVI. 6.

4 L e n o r m a n t, Monographie de la voie sacrée Éleusinienne. t. I p. 86.

5 Αὐτ. p. 87. «En voyant sous l'apparence de fileuses les êtres destinés à figurer les propriétés de l'eau qui coule et sur laquelle flottent les navires, qui pourrait méconnaître le rapport existant entre ce genre de travail et la nature même, l'objet dont ces nymphes sont le symbole: C'est évidemment sous l'influence de cette analogie que le même radical imitatif a été appliqué dans la langue Grecque aux idées de mouvement en général (νέω), de fluidité (νάω), de navire (νεῦς), et de filage (νέω).» Ἡρόδ. καὶ Ch. Lenormant et de Witte ἐνθ. ἀν. p. 94.

6 Αἱ Fatae (Μοτράι) παρὰ Ῥωμαίους πολλάκις συνεχέοντο πρὸς τὰς Fatae (Νύμφαι), ἢ ἐν ἡ λ. Fée παρήχθη.

7 B ö t t i g e r, Ideen zur Kunstmythologie. τ. I. σ. 53.

κῶν λαῶν, ἅπαντᾶ καὶ ἐν Σκανδιναυίᾳ¹). Αἱ Νεράϊδες νῦν νομίζονται ὀλεθρίαν ἐξασκοῦσαι ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἐγκύων, αἵτινες διὰ τοῦτο προφυλάσσονται φοροῦσαι φυλακτήρια, καὶ τοῦτο συνδέεται μὲ τὴν πρόληψιν, καθ' ἣν ὁ διάβολος ἢ ἄλλα ἀόρατα πνεύματα κατατράπτουσι τὴν λεχώ²). Τῆς προλήψεως ταύτης, ποιεῖται μνεῖαν ὁ Ψελλὸς³), καὶ αἱ εἰς γυναῖκα λεχώ ἀναγιγνωσκόμεναι εὐχαί⁴). Φαίνεται δὲ οὕσα ἀρχαιοτάτη, διότι ἐν τῇ Βέδα ἀναφέρεται ὅτι οἱ κακοὶ δαίμονες ῥαξασᾶς παντοιοτρόπως ἐτάραττον τὰς ἐγκύους ὅπως καταστρέψωσι τὸ κυοφορούμενον ἔμβρυον.

Αἱ Νεράϊδες πολλὰς παρουσιάζουσιν ὁμοιότητας πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ θεότητος τῶν ἀρχαίων· οὕτω κατοικοῦσιν εἰς σπήλαια, ὅπως τὸ πάλαι ἡ Εἰλείθυια καὶ ἀναλαμβάνουσι λουόμεναι τὴν παρθενίαν των, ὅπως ἡ Ἥρα, ἣτις καὶ ὡς θεὰ τῆς εὐτοκίας ἐλατρεύετο, λουομένη εἰς τὰ ὕδατα τῆς ἐν Ναυπλίᾳ πηγῆς Κανάθου. Ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ

1 Maury ἐν Encyclopédie moderne, dirigée par Renier article Fée.

2 Ἐν Κάσσω πρὸς ἀποτροπὴν τῶν δαιμόνων «ἄμα τὸ κυοφορούμενον ἴδῃ τὸ φῶς, ἡ μήτηρ παρατηρεῖ τὰ διακριτικὰ τοῦ φύλου του σημεῖα· καὶ ἂν μὲν ἦναι ἄρσεν ἐκφωνεῖ θηλυκό μετῶν ἄυτί, ἂν δὲ θῆλυ ἄρσενικό μετῶν ἄυτί. Λέγει δὲ τὸ ἀντίθετον πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν τυχόν παρακουσάντων πονηρῶν πνευμάτων, ἀτινα ὀνάνται νὰ βλάψωσι τὸ νεογνόν, ἀλλὰ πειθόμενα εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς γυναικὸς καὶ μὴ εὐρίσκοντα ὅτι ἐκείνη ἐξεφώνησε διασκεδάζονται ἐσχάλλοντα.» (Πανδώρα, τ. XVII σ. 489.)

3 Ψελλ. π. ἐνεργείας δαιμόνων. (Paris 1615) τ. 78. κατ' αὐτὸν θῆλυα δαιμόνια προσβάλλουσι τὰς λεχούς.

4) Ἐν ταῖς εὐχολογίαις: Εὐχαί εἰς γυναῖκα λεχώ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου αὐτῆς «... καὶ διαφύλαξον αὐτὴν ἀπὸ πάσης τοῦ διαβολοῦ τυραννίδος, καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς κυηθὲν νήπιον διατήρησον... ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν ἡμερικῶν τε καὶ νυκτερινῶν... καὶ περιφρουρήσον ταύτην ἀπὸ πάσης ἐπιπελεύσεως τῶν ἀοράτων πνευμάτων.» Εὐχή εἰς γυναῖκα ὅταν ἀποβάλλεται «καὶ διαφύλαξον αὐτὴν ἀπὸ πάσης τοῦ διαβολοῦ μηχανουργίας... καὶ δι' Ἀγγέλου φωτεινοῦ ταύτην περιφρουρήσον ἀπὸ πάσης ἐπιπεύσεως τῶν ἀοράτων δαιμόνων.

ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μυθολογίᾳ ὑποφαίνονται ἴχνη λατρείας τῶν Νυμφῶν ὡς θεοτήτων τοῦ τοκετοῦ· ὡς ὁ Preller παρατηρεῖ εἰς τὴν νύμφην Ἑγερίαν (Egeria), ἧς τὸ ὄνομα φαίνεται παραγόμενον ἐκ τοῦ egerere, ἀπέδιδον ἴσως εἰς ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν ἐπιρροὴν τινα ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ. Κατὰ δὲ τὸν μεσαῖωνα ἡ βασίλισσα Mab ἐμυθολογεῖτο μαία τῶν Fées, ἀρπάζουσα πολλάκις ἀπὸ θνητὰς γυναῖκας τὰ κατὰ τὰς νύκτας γεννώμενα τέκνα, τούτοις δὲ ἀντικαθιστῶσα ξένα.

Ἐν ταῖς περὶ Νεραΐδων προλήψεσι διειρηθήσαν, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ἴχνη οὐκ ὀλίγα τῶν ἀρχαίων περὶ Νυμφῶν μύθων, ὅπως καὶ ἡ τῶν Νηρηίδων ὀνομασία ὑπὸ δωρικὸν τύπον παρέμεινε¹). Κατ' ἐξοχὴν αἱ Μελίαι νύμφαι τῶν ἀρχαίων²), νύμφαι σκληραὶ καὶ κακοποιοὶ, παρουσιάζουσιν ἀρκετὴν ὁμοιότητα πρὸς τὰς Νεραΐδας τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ, ἐπίσης κακοποιᾶς θεότητος νομιζομένης.

Πνεύματα τῶν ὑδάτων καὶ τῶν δασῶν, ἀνάλογα πρὸς τὰς Νεραΐδας τῶν σημερινῶν παραδόσεων, ἅπαντῶσιν ἐν ταῖς μυθολογήμασιν ὅλων σχεδὸν τῶν λαῶν· οἱ Γάλλοι ἔχουσι τὰς Fées³), αἵτινες ὁμοιάζουσί πως καὶ πρὸς τὰς Μοίρας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων· οἱ Γερμανοὶ

1 Νεραΐδες ἢ Νεραγίδες (Pashley Travels in Crete. τ. II σ. 215). Πρὸς καὶ Ross, Reisen auf den Griechischen Inseln. τ. III. σ. 481. «Λνεράδες oder ἀνεράδες s. w. a νεράδες mit der Vorschlagsylabe α, die Wasser frauen, Najaden, Nixen, Elfen.» — Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ἐνίστη Νηρηίδες (F. Ellendt, Lex. Sophocl. τ. II σ. 460.

2 Βλ. περὶ αὐτῶν Gerhard, Griechische Mythologie. § 408. — Schoemann, De Nymphis Mellis, Gigantibus et Eninysin Theogoniae Hesiodaeae.

3 Βλ. περὶ τούτων ἐν ἐκτάσει Alfred Maury, Les fées au moyen âge, recherches sur leur origine, leur histoire et leurs attributs pour servir à la connaissance de la mythologie gauloise. Paris. 1843. in 12. — καὶ τοῦ αὐτοῦ Les forêts de la Gaule et de l'ancienne France. 1850. 8ον. καὶ τὸ ἄρθρον αὐτοῦ Fée, ἐν Encyclopédie moderne, dirigée par L. Renier. — D. Monnier et A. Vingtrimier.

τὰς Elbe ἢ Elfen¹), ἄλλα βόρεια ἔθνη τὰς Nike, Nick Nix, πνεύματα τῶν ὑδάτων²), οἱ Σλάβοι τὰς Vilen, κλπ³). Ὁμοιότητος δὲ πρὸς τὰς Νεράϊδας καὶ τὰς Νύμφας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυθολογίας, παρουσιάζουσιν αἱ Ἀψα-
ραι, τοῦ Ἰνδικοῦ Πανθέου⁴).

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΝ
ΟΜΟΡΡΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΝΕΙΑΟΥ

ΤΗΣ

ΣΑΜΟΘΡΑ ΒΕΪΚΕΡ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ὁ ποταμὸς Rojan. — Φρέατα ὀρωρυγμένα ὑπὸ τῶν πιθήκων (babouins) καὶ τῶν αἰγά-
γρων. — Κατακτηνῶμεν κατὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ
Maï-Gabba. — Λιβαδοπέρδικες. — Ἀνευρίσκο-
μεν τοὺς ἀδελφοὺς Σεριφ. — Μεγάλῃ θήρᾳ. —
Τριάκοντα μίλια πρὶν ἢ συναντήσωμεν τῷ ἐλέ-
φαντι. — Τὸ ζῶον ἀντίκειται οἱ θηρευταὶ πλη-
σιάζουσιν αὐτῷ. — Ἐφόρμησις τοῦ ἐλέφαντος. —
Ἐποχώρησις αὐτοῦ. — Ἀποχαρακῶνται ἐν τοῖς
πετρῶμασι. — Κρίσιμος ἐπίθεσις. — Ἡ ἵππος
τοῦ Ροδάρ. — Δρόμος τοῦ ἐλέφαντος καταπλη-
κτικός. — Ἐπέχομεν αὐτόν. — Οἱ Βαζές κατα-
λαμβάνουσι τὴν λείαν.

Καταλιπόντες τὴν Δελαδίλλην, ἐτρά-

¹ Grimm, Deutsche Mythologie. κεφ. XVII. — D a b e n e c k, Das deutschen Mit-
talters. 1845.

² Brand, Observations on popular Anti-
quities. τ. II σ. 297. — Περὶ ὁμοίων προλήψεων
τῶν Ἀγγλων, βλ. Th. Keigtley, The fair-
y mythology London. 1833. — Grant,
Popular superstitions. Edinburgh. 1825. —
Graham Dalylell, The darker super-
stitions of Scotland - Glasgow. 1835. — Gro-
f-ton C roker, Fairy Legendes and Tra-
ditions. London. 1828.

³ Πρὸς. Καραμσίνοῦ. Ῥωσικὴ ἱστορία.
μεταφρ. Κροκιδά. τ. I σ. 90. — Malte-
Brun, Géographie universelle t. VI p. 557
— Grimm, ἐνθ. ἀν. — Βλ. καὶ Προκοπ.,
Γοτθ. III, 14. «Σέβουσι μὲν τε καὶ ποταμούς τε
καὶ Νύμφας καὶ ἄλλ' ἅττα δαιμόνια.»

⁴ W e b e r, Indische Studien τ. I σ. 90.

πημεν εὐθὺ πρὸς μεσημβρίαν, καὶ, μετὰ
πορείαν δώδεκα περίπου μιλίων, ἀφικό-
μεθα εἰς τὸν ποταμὸν Ῥοαῖαν, ἔστις
ἦν παντάπασιν ἐξηραμένος. Κατήλ-
θομεν τὴν ὄχθην ἔνθα οἱ ἐλέφαντες τὴν
εἶχον καταλύσει, καὶ ἀνήλθομεν τὴν ἀμ-
μώδη κοίτην τοῦ ποταμοῦ, καθιστάσαν
ἐξαίρετον ὁδόν. Ἐβλεπέ τις ἐκεῖ, οὐ μόνον
τὰ ἴχνη ζώων παντοειδῶν ἀλλὰ καὶ
φρέατα πολυπληθῆ, βάθος ἔχοντα ὡσεὶ
δύο ποδῶν, τὰ ὅποια οἱ αἰγαγροὶ καὶ οἱ
πίθηκες (babouins) εἶχον ὀρύξει ὅπως
ἀνεύρωσιν ὕδωρ. Πολλὰ μικρὰ αἰγα-
γροὶ, ἄκεροὶ, ἔπινον ἐκ τῶν φρεάτων
τούτων καὶ ἐφαίνοντο οὐδόλως προσέ-
χουσαι ἡμῖν· ἐνῶ αἱ κεμμάδες, ὧν πλη-
θος μέγα ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς ὄχθης, ἐτρέ-
ποντο εἰς φυγὴν ἅμα ὡς ἔβλεπον ἡμᾶς.

Ἀφικόμεθα οὕτως εἰς τὴν ἐκβολὴν
τοῦ Maï-Gabba, ἔνθα ἐγκατέστημεν. Ὁ
ἀξιόλογος οὗτος χεῖμαρρος διέρχεται
δι' ἀπορρώγος ἐκ λευκοῦ ἀμμολίθου ὕ-
ψος ἐχούσης εἴκοσι καὶ πέντε μέτρων,
καὶ τῆς ὁποίας ὑπέρεται δάσος συνι-
στάμενον ἐκ τῶν μεγίστων δένδρων τὰ
ὅποια εἶδομεν ἐξότου διετρίβομεν ἐν τῇ
Ἀφρικῇ.

Ἐν τῷ δάσει τούτῳ ὑπῆρχε πλῆθος
μέγα λιβαδοπερδικῶν· στάς λοιπὸν πρὸς
τὸ στόμιον τοῦ Maï-Gabba, ἐπυροβό-
λου τὰ πτηνὰ, διερχόμενα τὴν χαρά-
δραν, ἐφόνευσα δὲ δέκα ἐν στιγμαῖς
τισι μόλις. Δὲν ὑπάρχει πτηνὸν πρὸς
θήραν κρεῖττον τῆς λιβαδοπέρδικος· τὸ
κρέας αὐτῆς ἐστὶ λευκόν, εὐχυλον καὶ
εὐωδέστατον.

Οἱ πυροβολισμοὶ μου προσείλκυσαν
τοὺς Σεριφ, ἐπαυλιζομένους ἐπὶ τῆς
ἀντιπεραιᾶς ὄχθης τοῦ Ῥοαῖαν, τετρα-
κόσια βήματα μακρὰν ἡμῶν· μόλις δ' εἶ-
χον ἐπιστρέψει καὶ οἱ τέσσαρες ἀδελφοὶ
ἀφικνοῦντο παρ' ἡμῖν. Συνεφωνήθη ἐν
συνεδριάσει ὅτι τὴν ἐπαύριον θὰ ἐξηρ-
χόμεθα ἐπὶ θήραν.

Ὡς ὑπεσχόμην, παρῆν τὴν πέμπτην
πρωῖνὴν ὥραν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν
ἀγκαζιρ, μετὰ τοῦ Χασσάν καὶ τοῦ
Χατζῆ-Ἀλῆ, ἀμφοτέρων ἐφίππων, τού-
του μὲν ἐπὶ τοῦ Γκαζέλ, ἐκείνου δὲ ἐπὶ